บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross – sectional Study) เพื่อสำรวจการใช้มุ้งชุบสารเคมีป้องกันยุงพาหะนำโรคไข้มาลาเรียของประชาชน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก โดยมีรายละเอียดกระบวนการศึกษา ดังนี้

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และพื้นที่ที่ใช้ ในการศึกษา ครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก คัดเลือกตำบล โดยใช้วิธีการเลือกอย่างอิสระ จาก 6 ตำบล ได้ตำบลแม่กลอง ซึ่งมี 4 หมู่บ้าน จำนวน 306 หลังคาเรือน (ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอ, กรมการปกครอง, 2551)

การกำหนดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วน ของการใช้มุ้ง ในประชากร และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนจากค่าในประชากรไม่เกิน 10% ด้วยความเชื่อมั่น 95 % (z = 1.96) ค่า P = 0.8 (อัตราการใช้มุ้งชุบของประชาชนจากโครงการชุบมุ้งของวีระพล , 2547) และกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อน (d) ไม่เกิน 10% โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (Lwanga & Lemeshow, 1991)

สูตร $$n = \frac{z^2 P(1-P)}{d^2}$$

แทนค่า $$n = \frac{1.96^2 \times 0.8(1-0.8)}{0.10^2}$$

$$n = 61.46$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษา เท่ากับ 61 ตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลเนื่องจากการสุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น จึงได้เพิ่มจำนวนตัวอย่าง เป็น 100 ตัวอย่าง จากนั้นเลือกหลังคาเรือน ในตำบลแม่กลอง ในแต่ละหมู่บ้านจำนวน 4 หมู่บ้านๆ ละ 25 หลังคาเรือน ประชาชนที่เป็นหน่วยตัวอย่างเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สามารถสื่อสารได้ หลังคาเรือนละ 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการ สำรวจ การใช้มุ้งชุบสารเคมีป้องกันยุงพาหะนำโรคไข้มาลาเรียของประชาชน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ครั้งนี้ เป็นข้อมูลปฐมภูมิ ที่ได้จากการ สัมภาษณ์หัวหน้าครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวโดยใช้ แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 ตัวอย่างในพื้นที่ตำบลแม่กลอง อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก กลุ่มตัวอย่างได้ยินยอมเข้าร่วมการศึกษาด้วยความสมัครใจ โดยผู้ศึกษาได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลและการเก็บรักษาข้อมูลไว้เป็นความลับ จะไม่ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะภาพรวมเท่านั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยการศึกษาตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม โดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการใช้มุ้งในชีวิตประจำวัน จำนวน 18 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการใช้มุ้งชุบสารเคมีป้องกันยุงพาหะนำโรคไข้มาลาเรียของประชาชน ให้เลือกตอบโดยใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคอร์ท (Likert's scale) จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อ คิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเป็นอย่างอิสระ

การวัดค่าความ ตรง ของแบบสอบถามเป็นการวัดความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาและ ผู้ทรงคุณวุฒิจาก กรมควบคุมโรค ได้ตรวจทานและปรับแก้ไข ให้ รวมทั้ง มีการนำไปทดส อบใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มี ลักษณะใกล้เคียงกันในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 20 คน และปรับแก้ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน จนมีความสมบูรณ์มากขึ้น ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติเชิงพรรณนา โดยลักษณะข้อมูลทั่วไป ข้อมูลอัตราการใช้มุ้งชุบสารเคมีกางนอนของประชาชน อธิบายโดย ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และระดับความพึ งพอใจต่อการใช้มุ้งชุบสารเคมีป้องกันยุงพาหะนำโรค ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยคะแนนระดับความพึงพอใจ แปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

โดยใช้สูตรและหลักการในการแบ่งช่วง ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าสูงสุดของข้อมูล – ค่าต่ำสุดของข้อมูล}}{\text{จำนวนชั้นทั้งหมด}}$$

แทนค่าดังนี้ $\frac{5 - 1}{5} = 0.8$

จะได้เท่ากับ 0.8 จากนั้นนำค่าระดับความพึงพอใจที่ต่ำสุดบวก 0.8 เช่น 1+0.8 เท่ากับ 1.80 แล้วบวกไปเรื่อยๆ จนถึงค่าสูงสุดของข้อมูล ค่าที่ได้ก็จะแสดงออกมาดังข้อความข้างต้น

สำหรับ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของกลุ่มตัวอย่าง นำมารวบรวมคำตอบโดยจัดหมวดหมู่คำตอบที่คล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกันแล้วนำมาสรุปวิเคราะห์อธิบายเชิงพรรณนา